

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України

Р. Стрілець

2021 року

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОБОТИ

Державного агентства водних ресурсів України у 2022 році

1. Основні проблеми, які мають бути вирішені у цій сфері

Діяльність Держводагентства у 2022 році спрямована на подальше впровадження положень Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради "Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики" від 23 жовтня 2000 року (у частині підготовки планів управління басейнами річок) (далі - Водна Рамкова Директива ЄС), виконання Пріоритетів Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України на 2020-2024 роки, наказу Міндовкілля від 27.11.2020 № 313 «Про затвердження планів-графіків процесу розробки планів управління річковими басейнами».

Основними стратегічними цілями діяльності Держводагентства з реформування водної галузі по двох напрямках є впровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом та відокремлення управління водогосподарською інфраструктурою.

Впровадження інтегрованого управління галузі за басейновим принципом у 2022 році передбачає завершення реформування організаційної структури водогосподарських організацій, прискорення та підвищення якості підготовки планів управління річковими басейнами (далі - ПУРБ).

Порядком розроблення ПУРБ передбачається оприлюднення основних антропогенних впливів на кількісний та якісний стан поверхневих і підземних вод, у тому числі точкових та дифузних джерел, не пізніше ніж за два роки до подання проекту плану управління річковим басейном до Кабінету Міністрів України для затвердження - до 1 серпня 2022 року.

Публікація таких матеріалів потребує визначення та узагальнення головних водно-екологічних проблем з урахуванням вимог Водної Рамкової Директиви ЄС.

Держводагентством у 2022 році заплановані необхідні заходи в частині зведення та оприлюднення головних водно-екологічних проблем на основі основних антропогенних впливів на кількісний та якісний стан поверхневих і підземних вод для надання коментарів та пропозицій громадськості.

Основою для підготовки планів управління річковими басейнами є дані визначення екологічного та хімічного станів масивів поверхневих вод за результатами виконання програм діагностичного та операційного моніторингу масивів поверхневих вод.

Основними проблемами, які підлягають вирішенню для цілей здійснення державного моніторингу вод, є:

- забезпечення вимірювальних лабораторій необхідними витратними матеріалами для проведення вимірювань забруднюючих речовин, що віднесені до переліку пріоритетних речовин, за якими визначається хімічний стан масивів поверхневих вод за Водною Рамковою Директивою ЄС;

- акредитація лабораторій моніторингу вод відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO/IEC 17025 «Загальні вимоги до компетенції випробувальних та калібрувальних лабораторій»;

- проведення скринінгу забруднюючих речовин для встановлення басейнових специфічних показників для річкових басейнів Вісли, Південного Бугу, Дунаю, річок Причорномор'я та Приазов'я;

- розробка класифікаційних таблиць для визначення екологічного стану/потенціалу масивів поверхневих вод на основі визначених референційних умов;

- підготовка кадрів, здатних забезпечити виконання зобов'язань, покладених на Держводагентство як на суб'єкт державного моніторингу вод;

- забезпечення відкритого доступу до інформації щодо хімічного стану масивів поверхневих вод;

- залучення ресурсів міжнародної технічної допомоги (фінансування та експертна підтримка).

На підставі даних та інформації, отриманих у результаті здійснення державного моніторингу масивів поверхневих вод, буде визначено екологічний та хімічний стан масивів поверхневих вод, екологічний потенціал штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод, необхідних для розроблення планів управління річковими басейнами.

З метою ведення державного водного кадастру Держводагентством розроблено геопортал «Водні ресурси України», який забезпечує доступ громадян до інформації щодо водних об'єктів держави та є основою для публікації відомостей щодо впровадження директив Європейського Союзу.

Наразі на геопорталі «Водні ресурси України» опубліковано інформацію щодо хімічного стану вод для 4 районів басейнів річок - Дону, Дністра, Дунаю та Вісли.

Діагностичний моніторинг вже проводиться у 6 річкових басейнах, тому геопортал буде доповнений інформацією щодо відповідних річкових басейнів.

Важливим пріоритетним напрямом роботи є забезпечення потреб населення і галузей економіки у водних ресурсах, здійснення їх міжбасейнового перерозподілу та раціонального використання, що створить умови для безпечного проживання населення і стабільного розвитку економіки держави.

У напрямку надання адміністративних послуг та проведення погоджувальних процедур основним пріоритетом є підвищення прозорості діяльності Агентства та автоматизація процесів з метою мінімізації суб'єктивних факторів при наданні адміністративних послуг.

З метою вдосконалення та оптимізації процесу ведення державного обліку водокористування Держводагентство впроваджує та модернізує технічні можливості Порталу електронних послуг, а саме:

- створення можливості формування переліку водокористувачів, які мають діючі дозволи на спеціальне водокористування, проте не подають звітність про використання води в цілому по Україні, по областях та по гідрографічному районуванню;

- введення та налаштування класифікатора нового адміністративного поділу України;

- налаштування сповіщень водокористувачеві (в кабінеті водокористувача та на електронну пошту) щодо необхідності подання звітності про використання води;

- налаштування можливості для користувачів Держводагентства та територіальних органів при розгляді заяви бачити стан подання звітності.

Одним з проблемних питань сталого управління водними ресурсами є забезпечення захисту населених пунктів, виробничих об'єктів і сільськогосподарських угідь від шкідливої дії вод, мінімізація збитків та створення безпечних умов життєдіяльності населення.

У 2022 році планується провести будівництво та відновлення захисних дамб загальною протяжністю 8,69 км, берегоукріплень - 2,37 км, 12 гідротехнічних споруд, розчистити 1 водойму та 16,65 км русел річок та виготовити 22 одиниці проектної документації. Також завершити реконструкцію Нікопольської компресорної станції та розпочати роботи з реконструкції Нікопольської захисної дамби.

Також Агентством заплановано роботи з розробки та реалізації проектів з розчистки русел та ревіталізації річок.

Наступним пріоритетним напрямом залишається забезпечення централізованим водопостачанням сільських населених пунктів, що користуються привізною водою.

У 2022 році планується продовжити будівництво Іванівського групового водопроводу у Херсонській області, будівництво водопровідних мереж у сільських населених пунктах у Львівській області, розпочати роботи у складі першої черги будівництва Татарбунарського групового водопроводу в Одеській області та розпочати роботи з реконструкції Казанківського групового водопроводу на території Єланецького району Миколаївської області (планується побудувати водопровідну мережу протяжністю 3,00 км та 1 електролізну).

Водогосподарська галузь технологічно є дуже енергоємною, тому особлива увага приділяється ще одному пріоритетному напрямку – енергоефективності. Щорічно в галузі працює 800-1000 насосних станцій різної потужності, які споживають значні обсяги електроенергії. Водогосподарські організації мають впроваджувати заходи щодо ефективного використання та економії паливно-енергетичних ресурсів, зокрема електроенергії. Проте електропостачання переважної більшості водогосподарських організацій здійснюється з використанням переважно застарілих систем обліку споживання. Тому, одним із завдань є забезпечення

належного функціонування у водогосподарських організаціях автоматичних систем обліку споживання електроенергії.

У зв'язку з істотними змінами у законодавстві у сфері енергетики, для забезпечення споживання електричної енергії водогосподарські організації з 01 січня 2021 року укладають з постачальниками договори про постачання електричної енергії споживачу (за вільними цінами). Постачальники залежно від ряду умов можуть пропонувати діапазон зниження вартості. Однією з важливих умов для отримання за результатами закупівель низьких тарифів на електроенергію є наявність автоматизованих погодинних систем обліку електроенергії з можливістю дистанційної передачі інформації (АСКОЕ). Проте, на сьогодні у багатьох водогосподарських організаціях такі системи не введені в промислову експлуатацію.

Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14.03.2018 № 311 (у редакції постанови НКРЕКП від 20.03.2020 № 716) Держводагентству необхідно забезпечити водогосподарські організації системами АСКОЕ та контроль за їх належним функціонуванням.

Впровадження даної системи забезпечить:

- економію бюджетних коштів на оплату електроенергії завдяки переходу на споживання за групою «А»;
- можливість відстеження споживання електроенергії кожним об'єктом;
- виявлення втрат і нераціональних витрат електроенергії;
- припинення безоблікового електроспоживання;
- контроль якості електроенергії;
- скорочення витрат на оплату праці персоналу, що виконує збір та обробку даних комерційного обліку.

Для досягнення показників вдосконалення внутрішніх процесів необхідно провести удосконалення законодавчої бази для досягнення поставлених завдань, а саме щодо прозорого механізму формування вартості послуг, прискорити підготовку планів управління річковими басейнами, посилити роль басейнових рад, налагодити ефективну взаємодію з науковою спільнотою та заінтересованими органами.

Виконання поставлених цілей сприятиме переходу до ефективного управління водними ресурсами за басейновим принципом, дасть дієві повноваження басейновим радам та активізує їх роботу, створить умови для впровадження реалізації пілотних проєктів за участі міжнародних донорів для покращення управління водними ресурсами.

2. Мета

Метою є реалізація основних напрямів державної політики у сфері водного господарства, задоволення потреби населення, галузей національної економіки у водних ресурсах, збереження і відтворення водних ресурсів, впровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом, зокрема:

- впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 758;

- виконання завдань, передбачених планами-графіками процесу розроблення планів управління річковими басейнами, затвердженими наказом Міндовкілля від 27.11.2020 № 313 (зі змінами, внесеними наказом Міндовкілля від 15.11.2021 № 752);

- підтвердження достовірності та надійності результатів вимірювань відповідно до вимог європейських стандартів у частині акредитації лабораторій;

- визначення хімічного стану для 6 районів басейнів річок у рамках підготовки планів управління річковими басейнами;

- підготовка головних водно-екологічних проблем на основі основних антропогенних впливів на кількісний та якісний стан поверхневих і підземних вод та їх оприлюднення;

- забезпечення задоволення потреб населення і галузей економіки у водних ресурсах, здійснення їх міжбасейнового перерозподілу та раціонального використання;

- забезпечення захисту від шкідливої дії вод населених пунктів, виробничих об'єктів та сільськогосподарських угідь;

- забезпечення централізованим водопостачанням сільських населених пунктів, що користуються привізною водою;

- підвищення енергоефективності на водогосподарських об'єктах, запровадження сучасного та ефективного обліку електроенергії з метою економії державних коштів.

3. Пріоритетні напрями роботи

1. Впровадження державного моніторингу вод.

2. Акредитація лабораторій моніторингу вод.

3. Підготовка планів управління річковими басейнами.

4. Встановлення оптимальних режимів роботи штучних водних об'єктів та водогосподарських систем, що забезпечують безпечні умови життєдіяльності населення та функціонування галузей економіки.

5. Забезпечення захисту від шкідливої дії вод населених пунктів, виробничих об'єктів та сільськогосподарських угідь, створення безпечних умов життєдіяльності населення.

6. Забезпечення централізованим водопостачанням сільських населених пунктів, що користуються привізною водою.

7. Підвищення енергоефективності, впровадження на всіх водогосподарських об'єктах електроспоживання АСКОЕ (автоматизованої системи контролю та обліку електроенергії).

4. Цільові показники

Цільовими показниками, які мають бути досягнуті до кінця 2022 року, є:

- райони басейнів річок, в яких запроваджено діагностичний та операційний моніторинг масивів поверхневих вод - 8;

- кількість лабораторій моніторингу вод, які акредитовано згідно з вимогами міжнародного стандарту ISO/IEC 17025 «Загальні вимоги до компетенції випробувальних та калібрувальних лабораторій» - 3;
- райони басейнів річок, для яких визначено хімічний стан масивів поверхневих вод та опубліковано на геопорталі «Водні ресурси України» - 6;
- райони басейнів річок, для яких оприлюднено основні антропогенні впливи на кількісний та якісний стан вод - 8;
- забезпечення водними ресурсами населення і галузей економіки в необхідній кількості і відповідної якості - 45 засідань міжвідомчої комісії;
- будівництво 3,00 км водопровідної мережі та 1 електролізної;
- будівництво та відновлення 8,69 км захисних дамб, 2,37 км берегоукріплень, 12 гідротехнічних споруд, розчистка 1 водойми та 16,65 км русел річок, виготовлення 22 одиниць проектної документації;
- зниження витрат на електроенергію шляхом введення в промислову експлуатацію АСКОЕ на об'єктах електроспоживання водогосподарських організацій.

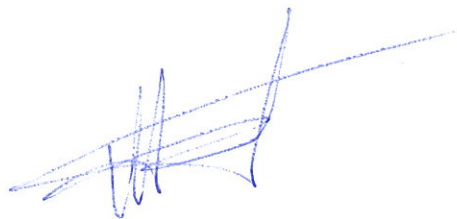
5. Шляхи вирішення пріоритетних напрямів роботи

№ з/п	Кроки	Строки (квартал)	Очікуваний результат
1. Впровадження державного моніторингу вод			
1.1.	Встановлення хімічного стану для басейнів Дніпра, Приазов'я	IV квартал	Оновлено тематичний шар «Хімічний стан»
1.2.	Виконання програм діагностичного та операційного моніторингу масивів поверхневих вод	IV квартал	Забезпечено виконання вимірювань відповідно до програм діагностичного моніторингу масивів поверхневих вод
1.3.	Підготовка необхідної документації та виконання робіт з акредитації лабораторій моніторингу вод	IV квартал	Отримано свідоцтва про акредитацію для 3 лабораторій моніторингу вод
1.4.	Виконання скринінгу забруднюючих речовин для річкових басейнів Вісли, Південного Бугу, Дунаю, річок Причорномор'я та Приазов'я	Протягом року	Визначено басейнові специфічні показники для річкових басейнів Вісли, Південного Бугу, Дунаю, річок Причорномор'я та Приазов'я
1.5.	Розробка класифікаційних таблиць для встановлення екологічного стану/потенціалу масивів поверхневих вод	Протягом року	Визначено граничні межі для класів екологічного стану/потенціалу масивів поверхневих вод

№ з/п	Кроки	Строки (квартал)	Очікуваний результат
2. Підготовка планів управління річковими басейнами			
2.1.	Оприлюднення основних антропогенних впливів на кількісний та якісний стан вод, у тому числі точкових та дифузних джерел	III квартал	Забезпечено доступ громадян для надання зауважень та пропозиції до визначених антропогенних впливів (головних водно-екологічних проблем)
2.2.	Визначення референційних умов для річкових басейнів Дніпра, Дунаю, річок Причорномор'я та Приазов'я	Протягом року	Визначено масиви поверхневих вод, що перебувають під мінімальним антропогенним впливом або за його відсутності
2.3.	Визначення зон, вразливих до (накопичення) нітратів та уразливих та менш уразливих зон	Протягом року	Виконано картування зон (територій), які зазнають нітратного та фосфатного забруднення
2.4.	Підвищення рівня професійної компетенції в частині розроблення ПУРБ	Протягом року	Отримано 1,5 ЄКТС за освітньою програмою «Плани управління річковим басейном» не менше ніж 50 % працівників Держводагентства, басейнових управлінь водних ресурсів та регіональних офісів водних ресурсів
3. Забезпечення задоволення потреб населення і галузей економіки у водних ресурсах, здійснення їх міжбасейнового перерозподілу та раціонального використання			
3.1.	Встановлення оптимальних режимів роботи штучних водних об'єктів і водогосподарських систем та забезпечення контролю за їх дотриманням	Протягом року	Акумуляовано поверхневий стік річок в обсягах, необхідних для задоволення потреб водокористувачів у водних ресурсах, та забезпечено екологічні витрати води
3.2	Надання адміністративних послуг та проведення погоджувальних процедур	Протягом року	Підвищено прозорість діяльності Агентства та забезпечено якісне надання адміністративних послуг та послуг з видачі дозвільно-погоджувальних документів

№ з/п	Кроки	Строки (квартал)	Очікуваний результат
4. Забезпечення захисту від шкідливої дії вод населених пунктів, виробничих об'єктів та сільськогосподарських угідь, створення безпечних умов життєдіяльності населення			
4.1.	Розвиток протипаводкового захисного комплексу	IV квартал	Побудовано та відновлено 8,69 км захисних дамб, 2,37 км берегоукріплень, 12 гідротехнічних споруд, розчистка 1 водойми та 16,65 км русел річок, виготовлено 22 одиниць проектної документації
5. Забезпечення централізованим водопостачанням сільських населених пунктів, що користуються привізною водою			
5.1.	Забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням	IV квартал	Побудовано 3,00 км водопровідної мережі та 1 електролізної
6. Впровадження на всіх водогосподарських об'єктах електроспоживання АСКОЕ (автоматизованої системи контролю та обліку електроенергії)			
6.1.	Здійснення (завершення) проектних, монтажних та пусконаладжувальних робіт щодо впровадження АСКОЕ на водогосподарських об'єктах електроспоживання з середньорічним споживанням електроенергії понад 50 тис. кВт-годин	IV квартал	Введено в промислову експлуатацію АСКОЕ та забезпечено електроспоживання за групою «А» на всіх водогосподарських об'єктах електроспоживання із середньорічним споживанням електроенергії понад 50 тис. кВт-годин

В.о. Голови

Олексій КУЗЬМЕНКОВ